

אור החיים

עונג שבת

פרשת יתרו | מס' 17

'שלושה עיקרים שהם הכנה לקבלת התורה'

בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי לֵצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבָּר סִינַי: וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבָּר סִינַי וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבָּר וַיַּחֲנוּ שָׁם יִשְׂרָאֵל נֹגַד הָהָר:

שואל רבינו הקדוש מדוע הביא הכתוב את הפסוק **בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי וכו' בָּאוּ מִדְבָּר סִינַי** לפני הפסוק **וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וכו'**, הרי יציאת עם ישראל מרפידים הייתה לפני שבאו למדבר סיני כלשון הפסוק **וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים וַיָּבֹאוּ מִדְבָּר סִינַי** ???

ומתוך רבינו וזה לשון קדשו 'ואולי שהוא על דרך אומרם (ב"ר נח ח) אהבה מקלקלת השורה להקדים המאוחר, שלהיות כי הוא זה יום המקווה לבורא, לתורה, לעולם, לעליונים ולתחתונים, ומיום הבריאה, והם יושבים ומצפים מתי יבואו בני ישראל מדבר סיני, לזה כשהגיעו שמה לא עצרו כח לספר סדר הדבר, ותכף קדמה ההודעה באומרו **בַּיּוֹם הַזֶּה בָּאוּ מִדְבָּר סִינַי**, הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק, ושמחו שמים וארץ, כי זה הוא תכלית הבריאה ותקותה. ואחר כך חזר הכתוב להודיע פרטן של דברים. עד כאן לשונו הטהורה.

ומבאר רבינו עוד שבזה שכפל הכתוב את דבריו שבאו למדבר סיני, ועוד שבזה שהוצרך הכתוב לומר **וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבָּר** שהרי זה מובן שבמקום שבאים שם חונים. בא לרמוז לנו הכתוב שיש שלושה ענינים שהם עיקרי ההכנה לקבלת התורה:

א'- שצריך להתגבר ולהתעצם בעסק התורה כי העצלות מפסידה את השגתה, ולכן תמצא שבכל מקום שמזכיר ה' את התורה מביא לשון של חוזק ואומץ כמו שנאמר (יהושע א ז) **'רַק חֶזֶק וְאֹמֶץ מְאֹד לְשִׁמּוֹר לַעֲשׂוֹת כָּל הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּךְ מֹשֶׁה עַבְדִּי, וְיֵשׁ לְהִתְאָמֵץ בָּהּ עַד גֹּדֶר שִׁמִּית עֲצָמוֹ עֲלֶיהָ, דַּכְתִּיב (במדבר יט יד) זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי יָמוּת בְּאֶהָל וְגו'** ודרשו חכמינו ז"ל (ברכות סג:) שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה. וכנגד זה אמר הכתוב **וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים**, ולא בא הכתוב להודיע את המקום שממנו נסעו, שאם כן היה לכתוב להקדימו ולהביאו לפני חנייתם במדבר סיני, וכוונת הכתוב לומר שנסעו מבחינת רפיון ידים ולכן כפל הכתוב לומר **וַיָּבֹאוּ מִדְבָּר סִינַי** שעזבו את העצלות והרפיון ובאו למדבר סיני לקבל את התורה שאם היה כותב קודם **וַיִּסְעוּ מִרְפִּידִים** וממילא לא היה כופל את דבריו שבאו למדבר סיני היינו מבארים את הכתוב כפשוטו.

ב'- הוא השפלות והענווה, כמאמר חז"ל (עירובין נד.) שאין דברי תורה מתקיימין אלא במי שמשפיל עצמו ומשים עצמו כמדבר, וכנגד זה אמר הכתוב **וַיַּחֲנוּ בְּמִדְבָּר** פירוש לשון שפלות וענוה כמדבר שהכל דורכים עליו.

ג' - שהחכמים ילמדו יחדיו בהתחברות בלב שלם ותמים, ולא שיעסקו בתורה כל אחד לבדו, אלא יתועדו יחד ויחדדו זה לזה ויסבירו פנים זה לזה, וכנגד זה אמר הכתוב **וַיַּחֲנוּ שָׁם יִשְׂרָאֵל** בלשון יחיד לרמז שנעשו כולן יחד כאיש אחד, ועל ידי שלושת ההכנות האלה עם ישראל יהיו ראויים לקבלת התורה.

{ יתרו פרק יט פסוקים א-ב }

'השבת מבורכת כשנת השמיטה'

שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד וְעֹשֶׂיתָ כָּל מְלֹאכְתְּךָ:

שואל רבינו הקדוש, מה הטעם שציווה ה' שנעבוד בששת ימי החול? ועוד, מדוע כפל הכתוב ואמר שוב **וְעֹשֶׂיתָ כָּל מְלֹאכְתְּךָ**, אחרי שכבר אמר **"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד"**?

מתוך רבינו הקדוש, מה שאמר הכתוב **"שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲבֹד"** אין זה ציווי שצריך לעבוד בימי החול, אלא הכתוב בא להבטיחנו בדרך שהבטיח בעניין השביעית לשואלים - וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית וכו', אמר להם ה': וצויתי את ברכתי לכם בשנה הששית ועשת את התבואה לשלש השנים.

ואף כאן אמר הכתוב לאלו שעובדים ואוכלים דבר יום ביומו, שאין להם לדאוג על מה שיאכלו ביום השבת, כי מה שיעשו בששת הימים יספיק להם גם ליום השביעי, ואדרבה, לא בא הכתוב אלא למעט, שאין צורך לעבוד אלא 'רק' ששה ימים. וכך הוא שיעור הכתוב: **"שֵׁשֶׁת יָמִים" בלבד** תַּעֲבֹד, ובהם תעשה 'כָּל מְלֹאכְתְּךָ' - אף מה שנצרך לך ליום השביעי.

{ יתרו פרק כ פסוק ט }

'גודל מעלת השבת ושומריה'

כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם וַיָּנַח בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עַל כֵּן בֵּרַךְ ה' אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וַיְקַדְּשֵׁהוּ:

שואל רבינו הקדוש, לכאורה לפי דקדוק הלשון היה יותר נכון לומר **"כִּי בִשְׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ"**, ומדוע כתב **"כִּי שֵׁשֶׁת"** בלי האות ב'?

מתוך רבינו הקדוש - על פי יסוד שכתב כבר בתחילת פרשת בראשית - שהעולם בתכונתו לא נברא רק באופן שיחזיק לששה ימים בלבד. ומי שמחזיק ומקיים אותו היא השבת. שהשבת נותנת כח לכל הששה ימים שיבואו אחריה, וכך כל שבוע ושבוע מתקיים בזכות השבת שקדמה לו. וממילא יובן מה שאמר **כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְגו'**, כי באמת הבריאה נבראה בתכונתה רק לששה ימים, וזהו "כי ששת" - דהיינו כמו **כִּי לִשְׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה'**, וזהו שכתוב: **וַיָּנַח בַּיּוֹם**

העולם ולחדשו בתמידות כל שבוע מחדש, ועל ידי השבת באה המנוחה.

ועוד מבאר רבינו הקדוש על פי זה מה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת קי"ט:) 'כל המקדש על היין ואומר 'ויכולו', כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית'. ולכאורה יש להבין מה שייך להיות שותף בדבר שכבר נגמר. וגם מדוע באמת זוכה האדם ששומר שבת להיקרא עד כדי כך 'שותף' להקב"ה??? אבל לפי מה שפירשנו, שהשבת היא המעמידה ומקיימת את העולם, ואם לא יהיה אדם בעולם שישמור אותה אין שום מציאות לשבת בעולם, נמצא שעם ישראל שמקיימים את השבת הם המעמידים ומקיימים את העולם, ואין לך שותף גדול מזה.

{ יתרו פרק כ פסוק יא }

השביעי', שבאמצעות השבת שהיא בבחינת 'נפש העולם' שמחזיקה ומקיימת את העולם בכל שבוע מחדש - ממילא "וינח ביום השביעי", שלא נצטרך הקב"ה בכל שבוע לברוא את העולם מחדש, אלא הוא מתקיים מאליו על ידי השבת, וזהו כביכול המנוחה שלו.

ובזה מסביר עוד רבינו הקדוש מה שאמר הכתוב (בבראשית ב ג): "כִּי בּוֹ שִׁבְתָּ מִכָּל מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת", שידוע ש'בריא'ה' היא התהוות יש מאין, ואילו 'עשי'ה' היא תיקון בדבר הקיים, ובריא'ה' היש מאין נעשתה ביום הראשון בדבור אחד, ואחר כך כל הששה ימים "עשה" ה' את השמים ואת הארץ - היינו שתיקן וסידר כל הנבראים דבר יום ביומו. ומעתה יש להבין מה שייך לומר ששבת ביום השביעי מהבריא'ה שכבר נגמרה ביום הראשון, ומהו שאמר 'מִכָּל מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא'. אבל לפי זה יובן הדבר, שבאמצעות יום השבת גם 'מהבריא'ה' נח, שאלמלא כן היה צריך לברוא את

ישיעות בזכות רבנו האור החיים הק': הצלחה במושפט!

רציתי לשתף אתכם במעשה שקרה ממש לפני כשלושה שבועות.

ביום רביעי כה' טבת תשפ"ג שיתף אותי אברך מהכולל בו אני לומד וסיפר לי שהוריו נמצאים בתהליך משפטי מסובך ומתיש שהתארך בערך כשנה וחצי בקשר לדירת יורשים ואמר לי שהמשפט היה ביום ראשון וכרגע ממתניים להחלטת השופט בנושא, והוסיף לספר לי שבמהלך המשפט השופט שאל שאלות קשות עד כדי שהוריו ענו תשובות שלא היו צריכים לענות, והעורך דין בסוף הדיון אמר שאם היה להם איזה 80 אחוז סיכוי להצלחה עכשיו זה אולי 50 אחוז ומה שנשאר להם זה רק להתפלל.

בהקשר לכך סיפרתי לו על מעלת לימוד תורת ה"אור החיים הקדוש", ושיש לנו כולל בכל ליל שישי שלומדים בו פרשת השבוע עם פירוש אור החיים בתענית דיבור, וכן יש לנו גם את עלון אור החיים-עונג שבת המופץ ברחבי הארץ, וידוע הוא ש"האור החיים הקדוש" לא נשאר חייב למי שמסייע בהפצת תורתו, ועניינתי אותו להיות שותף בדבר.

האברך אמר לי שידבר עם הוריו ויחזיר לי תשובה, לאחר מכן בא אלי עם מעטפה מכובדת גם לכולל וגם להפצת העלון, והוא בעצמו בא להשתתף בלימוד בליל שישי.

ביום ראשון שלאחר מכן בצהרי היום האברך התקשר אלי מרוגש ואמר לי שכרגע הוריו דיברו איתו ובישרו לו שהם זכו במשפט והם ראו ניסים מעל הטבע איך שהתפללות שהתפללו וזכות ה"אור החיים הקדוש" שפעל למענם בשמים סייעו בעדם. הודו לה' כי טוב.

{ העורך }

לידיעת הציבור מתקיים שיעור קבוע באור החיים הקדוש בבני ברק

בבית כנסת מורשת מרן רח' אנגליבין 48

מפי הרב זאב אריה שטינגליץ שליט"א | ביום רביעי בשעה 9:15

כיבוד קל במקום

הודעה חשובה! דרושים מפיצים לעלון לכל חלקי הארץ, לפרטים: 052-7149157

להקבלת העלון במייל: oh613000@gmail.com

העלון מוקדש-לרפואת שמעון בן ספיר שרה, ספיר שרה בת נגית, אברהם בן מרים, חנה בת נרציה, מיכאל בן ברוריה שרה, שמעון בן לבנה, שירה בת ספיר שרה, אלישבע בת אביגיל, מרים בת נגידים, צביקה בן מרים, דוד בן נרציה, יצחק בן רחל, אסתר בת עזיה, אילנית בת תמר, חמר בת חנוס, מעיין בת אפרת רחל, שלמה בן רויטל, מיכל בת יפה, אביגיל בת מיכל, מיכאל בן מיכל ומשפחתם, יעל בת מויל, יעקב חיים בן יעל, י' בן א', הדסה בת הילה, שבת בן סולטנה, יהודה דוד בן עליזה. לזיווג הגון ישראל בת נגית, אפרת בת תמר, יעקב חיים בן יעל, יפית נועה בת יעל, קרן זיווה, אוסנת, חני, בנות ציפורה, אריאל בן ציפורה, זרע בר קיימא לעמיערב בן אביעד. לחזרה בתשובה יוסף בן אורליה. להצלחה בכל וכן לרפואה יעל בת מרגלית ומשפחתה. ליהודה אילה אהרון שמעון ותמר-עובדיה, יוחאי בן שושנה, אורית צביה בת דבורה, יצחק בן אוסנת, יוסף נעים וכל בני ביתו, דוד זיגדון בן תומה, ניר בן ענת ענתי וכל בני ביתו, זכריה בן שרה ובני ביתו, אלעזר בן חגית, שלמה ותמר והילדים. לע"נ הרב שמעון בן אסתר זצ"ל, חיים יעיש בן עישה, מרים בת מויל מסעודה, נרציה בת רחל, סמדר שמחה בת רות, אילנה בת רינה, שמעון בן לאוני, מיה בת שושנה, חיה בת נגיה, יחזקאל בן מרים, יוסף בן מסעודה, דניאל בן רחל, ליאורה בת רחל, משה בן עליזה, חיים בן דורה, שרה בת רחל, עליזה בת מויל טוב.

לידיעת הציבור מתקיים שיעור באור החיים הקדוש בכותרת המערבי • מפי הרב אריה וינגרטן שליט"א בליל שישי בשעה 9:20 כולם מוזמנים.

קריאת קודש

אליך קורא יקר, עקב הביקוש הרב לעלון 'אור החיים-עונג שבת' בכל הארץ, ואין הקומץ משביע את הארץ, מחמת שהעלויות רבות. לכן יצאנו בזכות לשותפות בעלון הן בהדפסה והן בהפצה.

לפרטים 0527149157

ניתן להקדיש לע"נ לרפואה ולהצלחה.

תרצה לפתוח שיעור "אור החיים" בישיבתך?

נשמח לסייע לך: 052-7636252

